

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 16", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 16*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 , s. i. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-sfv-txt-shoot-id0fdd3ed7-1dad-49ec-ac79-5f695fd0e9df.pdf> (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 16

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Mængde – ikke den eller hiin, den nulevende eller en afdød, en Mængde af Ringe eller af Fornemme, af Rige eller Fattige o. s. v., men i Begrebet forstaaet¹ – er Usandheden, idet Mængde enten ganske giver Angerløshed og Ansvarløshed, eller dog svækker Ansaret for den Enkelte ved at gjøre det til en Brøksbestemmelse. See, der var ingen enkelt Soldat, der turde lægge Haand paa Cajus Marius; dette var Sandheden. Men blot tre fire Fruentimmer med Bevidsthed eller Forestilling om at være Mængde, med dog et Slags Haab om Muligheden af, at Ingen bestemt kunde sige, hvo det var, eller hvo det var, der begyndte: de havde havt Mod dertil; hvilken Usandhed! Usandheden er først den, at det er »Mængden«, der gjør, hvad enten kun *den Enkelte* i Mængden gjør, eller i ethvert Fald *hver Enkelt* gjør. Thi en Mængde er et Abstraktum, som ikke har Hænder; hver Enkelt har derimod ordentligviis to Hænder, og naar saa han, en Enkelt, lægger sine to Hænder paa Cajus Marius, saa er det denne Enkeltes to Hænder, dog vel ikke hans Naboes, endnu mindre – Mængdens, som ingen Hænder har. Dernæst er Usandheden den, at Mængden havde »Mod« dertil, da aldrig nogensinde selv den Feigeste af alle Enkelte var saa feig, som Mængde altid er. Thi hver Enkelt, der flygter ind i Mængde, og altsaa feigt flyer det at være den Enkelte (som enten har Mod til at lægge Haand paa Cajus Marius, eller dog Mod til at tilstaae, at han ikke har det), han bidrager sin Deel af Feighed til »Feigheden«, som er: Mængde. – Tag det Høieste, tænk Christus – og hele Menneskeslægten, alle de Mennesker, der ere fødte og nogensinde blive fødte; men Situationen er Enkelthedens, som Enkelt, i eensom Omgivelse ene med ham, som Enkelt at træde hen til ham og spytte paa ham: det Menneske er aldrig født og bliver det Aldrig, som havde Mod eller Frækhed dertil; dette er Sandheden. Men da de blev Mængde, da havde de Mod dertil – frygtelige Usandhed!

-
1. Læseren vil altsaa erindre, at her ved »Mængde«, »Mængden« forstaaes reent formelt Begrebsbestemmelsen, ikke hvad man ellers forstaar ved »Mængden«, naar det formeentlig tillige skal være en Qualification, idet menneskelig Selviskhed irreligieust deler Menneskene i: »Mængden« – og de Fornemme o. D. Gud i Himlene, hvor skulde det Religieuse falde paa saadan U-Menneske-Lighed! Nei, »Mængde« er Tallet, det Numeriske; et Numerus af Adelige, Millionairer, Stordignitarier o. s. v. – saasart der virkes ved det Numeriske er det »Mængde«, »Mængden«.
(tilbage)